

На черговому засіданні Президії НАН України 23 листопада 2011 року члени Президії НАН України та запрошені заслухали наукові повідомлення молодих учених НАН України:

– кандидата філологічних наук наукового співробітника Інституту української мови НАН України О.Г.Рудої на тему: «Маніпулятивні стратегії в розв'язанні мовних проблем в Україні»;

– доктора фізико-математичних наук завідувача лабораторії Навчально-наукового комплексу «Інститут прикладного системного аналізу» Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут» П.О.Касьянова на тему: «Еволюційні включення та варіаційні нерівності для задач аналізу даних про Землю»;

– кандидата біологічних наук старшого наукового співробітника Донецького ботанічного саду НАН України М.В.Нецветова на тему: «Екологічні властивості вібрацій та біомеханічних властивостей рослин».

В обговоренні взяли участь академік НАН України Б.Є.Патон, директор Інституту магнетизму НАН України та МОН України академік НАН України В.Г.Бар'яхтар, віце-президент НАН України академік НАН України А.Г.Наумовець, радник Президії НАН України академік НАН України К.М.Ситник, директор Донецького ботанічного саду НАН України член-кореспондент НАН України О.З.Глухов, директор Наукового центру екомоніторингу та біорізноманіття мегаполісу НАН України академік НАН України В.Г.Радченко.

Згідно з Порядком конкурсного відбору молодих учених НАН України для виступів на засіданнях Президії НАН України та надання цільового фінансування з метою підтримки їх наукових досліджень було прийнято рішення схвалити результати наукових досліджень, викладених у наукових повідомленнях молодих учених Інституту української мови НАН України, Навчально-наукового комплексу «Інститут прикладного системного аналізу» Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут», Донецького ботанічного саду НАН України, та доручити Комісії по роботі з науковою молоддю НАН України разом із Науково-організаційним відділом Президії НАН України врахувати результати розгляду наукових повідомлень при підготовці проекту постанови Президії НАН України «Про відкриття у 2012 році додаткових відомчих тем для молодих учених-доповідачів», а також передбачити додаткові кошти на ці теми.

***

Далі учасники засідання заслухали та обговорили наукову доповідь ректора Національного фармацевтичного університету члена-кореспондента НАН України В.П.Черних «Про наукове забезпечення вітчизняного виробництва імпортозамінних лікарських засобів».

У доповіді та виступах академіка НАН України Б.Є.Патона, президента Національної академії медичних наук України, директора Інституту гігієни та медичної екології ім.О.М.Марзеєва НАМН України академіка НАМН України А.М.Сердюка, директора Фізико-хімічного інституту ім.О.В.Богатського НАН України академіка НАН України С.А.Андронаті, наукового співробітника-консультанта Державного підприємства «Міжнародний центр електронно-променевих технологій Інституту електрозварювання ім.Є.О.Патона НАН України академіка НАН України Б.О.Мовчана, академіка-секретаря Відділення біохімії, фізіології і молекулярної біології НАН України, директора Інституту біохімії ім.О.В.Палладіна НАН України академіка НАН України С.В.Комісаренка, академіка-секретаря Відділення хімії НАН України, директора Інституту колоїдної хімії та хімії води ім.А.В.Думанського НАН України академіка НАН України В.В.Гончарука, голови Державного агентства з питань науки, інновацій та інформатизації України академіка НАН України В.П.Семиноженка було відзначено, що розвиток фармацевтичної індустрії є одним із важливих чинників національної безпеки держави і має велике соціальне значення.

Сьогодні українські фармацевти в нелегких економічних умовах плідно працюють над розв'язанням багатьох проблем і підтримують високий рівень фармацевтичних досліджень в Україні.

Міністерство охорони здоров'я України, Національна академія наук України, Національна академія медичних наук України та підприємства-виробники лікарських засобів здійснюють велику роботу з аналізу стану забезпеченості ліками населення України й визначають напрями роботи у майбутньому.

Однак накопичилася низка проблем, що потребують першочергового вирішення. Нагальна проблема доступності лікарських засобів для населення, яка є основною у системі охорони здоров'я, так і залишається невирішеною. Вимагає удосконалення впровадження сучасних методів забезпечення якості та безпечності лікарських засобів.

Останнім часом на фармацевтичному ринку України має місце домінування лікарських препаратів закордонного виробництва, спостерігається тенденція до зростання імпорту лікарських засобів.

У зв'язку з цим пріоритетом номер один має бути об'єднання зусиль академічних інститутів, насамперед хімічного та біологічного профілю, а також галузевих установ з метою розвитку досліджень, спрямованих на створення нових високоефективних оригінальних лікарських засобів.

Сьогодні таке співробітництво здійснюється з кількох найважливіших проблем, і є вже чимало напрацювань. Зокрема, створено ряд сучасних лікарських препаратів, розроблено методи профілактики, діагностики та лікування багатьох захворювань. Серед них методи високочастотного електрозварювання, протези для судин серця, тест-системи для експрес-діагностики туберкульозу, низка лікарських препаратів (кардіопротектор «Флокалін», протипухлинний препарат «Мебіфон», психотропний «Циназепам», антибіотик «Батумін» та багато інших).

Загалом на сьогодні науковці НАН України можуть запропонувати медикам близько 200 розробок, готових для використання у практиці. Водночас значною проблемою залишається доведення цих препаратів і засобів до широкого виробництва. Прикладів такого впровадження все ще вкрай недостатньо.

За наслідками розгляду Президія НАН України прийняла постанову, якою передбачено заходи щодо участі вчених НАН України та НАМН у науковому забезпеченні виробництва вітчизняних лікарських засобів, у розробці та реалізації відповідних державних цільових програм.

***

Учасники засідання заслухали та обговорили доповідь директора Інституту геофізики ім.С.І.Субботіна НАН України, голови наукової ради проекту «DOBRE» академіка НАН України В.І.Старостенка.

В обговоренні взяли участь академік НАН України Б.Є.Патон, заступник генерального директора Державного геофізичного підприємства «Укргеофізика» В.В.Сірченко, директор Українського науково-дослідного і проектно-конструкторського інституту гірничої геології, геомеханіки і маркшейдерської справи НАН України доктор технічних наук А.В.Анциферов, заступник начальника управління надрокористування НАК «Нафтогаз України» кандидат геологічних наук П.Я.Максимчук, академік-секретар Відділення наук про Землю, директор Науково-інженерного центру радіогідроекологічних полігонних досліджень НАН України академік НАН України В.М.Шестопапов.

Було зазначено, що видобуток нафти в Україні у 2010 році становив 4 млн. тонн, а її імпорт – 15 млн. тонн; газу видобуто 20 млрд. кубометрів, а імпортовано 40 млрд. кубометрів. Водночас держава експортує залізну руду, товарну марганцеву руду, кам'яне вугілля, кварц, сіль кухонну, графіт, каолін тощо. Для України в стадії формування знаходиться мінерально-сировинна база міді, а цілий ряд компонентів експортується (цинк, молібден, хром, барій).

Переважний видобуток мінеральної сировини припадає на відомі гірничі райони – Донбас, Кривбас, Придніпров'я, Прикарпаття. Застосування ж таких регіональних польових робіт, які виконувались за проектом «DOBRE», є актуальними в плані подальших пошуків мінеральної сировини і на нових територіях.

У доповіді та виступах в обговоренні було всебічно висвітлено досягнення сейсмічної та сейсмологічної науки в Україні, які базуються на сучасній мережі сейсмостанцій. Головне завдання у цьому напрямі – разом із зацікавленими міністерствами розширювати і постійно модернізувати її.

Конкретний приклад виконання проекту «DOBRE» продемонстрував результативність міжнародного співробітництва провідних організацій Академії та наукових установ Європи і Америки. За допомогою найсучаснішої апаратури світового рівня завершено весь цикл робіт з вивчення геології та перспективності надр України – від польових досліджень та обробки їх результатів до представлення отриманих даних світовій спільноті.

Президія НАН України відзначила тісну співпрацю науковців Інституту геофізики ім.С.І.Субботіна НАН України з виробничниками і висловила сподівання, що така співпраця буде розширюватись.

***

Крім того, Президія НАН України заслухала інформацію про новий склад Комітету із системного аналізу при Президії НАН України; про підготовку короткого звіту НАН України за 2011 рік; про виконання російсько-українського проекту «Моніторинг структури хвильових процесів, що генеруються у літосфері й інших геосферах Землі на території Півдня Європейської частини Росії й України (включаючи Кримський півострів, Краснодарський край, шельф Азовського і Чорного морів) у результаті зовнішніх і внутрішніх впливів, з урахуванням еволюції неоднорідних (резонансних) сейсмогенеруючих структур, що визначають режими сейсмічності і масштаби природних і техногенних катастроф»; про підсумки прийому до аспірантури наукових установ НАН України у 2011 році; також було розглянуто низку кадрових питань та прийнято рішення про нагородження відзнаками Національної академії наук України.

Секретаріат Президії НАН України